

Sygn. akt VI GC 164/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 maja 2013r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass-Kloc

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kościak

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2013r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: Firma Handlowo-Produkcyjna (...) Sp. z o.o.

w D.

przeciwko: (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A.

w W. na rzecz powoda Firmy Handlowo-Produkcyjnej (...) Sp. z o.o. w D. kwotę 201.000,00 zł (słownie: dwieście jeden tysięcy)

z ustawowymi odsetkami od dnia 07 lipca 2011r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 20.973,00 zł (słownie: dwadzieścia tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 7.217,00 zł (słownie: siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

Sygn. akt VI GC 164/11

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 maja 2013r.

Pozwem z dnia 5 sierpnia 2011r. (data stempla pocztowego k. 43) powód (...) Sp. z o.o. w D. wniósł przeciwko pozwanemu - (...) S.A. w W. o zapłatę kwoty 201.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 lipca 2011r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, iż dochodzi w/w kwoty tytułem odszkodowania z umowy ubezpieczenia zawartej pomiędzy stronami w ramach, której pozwany przejął na siebie odpowiedzialności za powstałą wskutek powodzi szkodę w zamian za uiszczaną na jego rzecz przez powoda składkę. Bezsporne jest wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego. Pozwany potwierdził, że szkoda, której naprawienia żąda powód była objęta umową ubezpieczenia, jednak zakwestionował wysokości naprawienia szkody. Pozwany wypłacił powodowi kwotę 203.192,97 zł, natomiast koszt naprawienia przedmiotowej szkody według kosztorysu sporządzonego przez powoda to kwota 502.270,04 zł. Mimo przedstawienia pozwanemu stosownych faktur pozwany nie uiszczył

pozostalej kwoty.

W odpowiedzi na pozew (k. 48-51) pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwany zarzucił, że z otrzymanej od powoda dokumentacji na etapie postępowania likwidacyjnego szkody wynika, że część kwoty żądanej przez powoda dotyczył szkody w środkach obrotowych na kwotę 65.304,00 zł. Ponadto pozwany odmówił wypłaty odszkodowania np. za niezasadne mycie tynków i suszenie, które następnie zostały skute, albo za naprawę mienia nie objętego ubezpieczeniem; część odszkodowania jest niezasadna z uwagi na par 23 pkt. 1 ppkt. 1a o.w.u. i w świetle tego zapisu przedstawione przez powoda kalkulacje własne nie odpowiadały tym wymogom i nie można było ich zweryfikować. Pozwany wypłacił odszkodowanie w kwocie netto według cen z dnia szkody. W dalszej kolejności pozwany zarzucił, że koszty naprawy instalacji automatyki nagrzewnic i systemu destryfikacji w kwocie 11.440,00 zł, albowiem ujęta jest ona w fakturze proforma, a poza tym koszty nie zostały wskazane w kosztorysie powoda z dnia 1.07.2010r dotyczącym wysokości szkody; brak jest wykazania związku przyczynowo-skutkowego z zaistniałym zdarzeniem ubezpieczeniowym (powodzią); zwrotu oraz demontażu drzwi dwu skrzydłowych w kwocie 6.200 zł, albowiem w ocenie pozwanego za tą szkodę powód otrzymał odszkodowanie w kwocie 6.387,97 zł; kosztów remontu części ścian hali i otworów bramy wjazdowej i bramy wewnętrznej w kwocie 14.000,00 zł, gdyż w jego ocenie te koszty pozwany pokrył, a powód nie wskazuje jakie koszty z tego tytułu nie zostały przez pozwanego uwzględnione.

Ponadto pozwany nie uwzględnił kosztów usunięcia awarii elektrycznej po powodzi przy rozdzielni elektrycznej na zewnątrz hali, albowiem nie były one ujęte w kosztorysie ofertowym powoda z dnia 1.07.2010r; kosztów remontu łazienek w kwocie 16.000,00 zł, gdyż te koszty zostały przez pozwanego przyjęte w kwocie 4.306,36 zł; kosztów remontu szatni kontenerowej w kwocie 47.000,00 zł z uwagi na niezgodność cen z zasadami kalkulacji i ustalania cen w budownictwie; zwrotu kosztów demontażu i montażu urządzeń grzewczych w kwocie netto 13.820,20 zł wraz z kosztami remontu instalacji białego montażu w łazienkach w kwocie 6.034,91 zł kwestionując je co do wysokości.

W odpowiedzi na powyższe powód, w piśmie procesowym z dnia 14 września 2011r. (k. 130-132) podtrzymał w całości roszczenie pozwu oraz jego uzasadnienie. Podał, że kosztorys sporządzony przez powoda

miał jedynie charakter ofertowy i nie był wiążący dla stron o czym świadczy jego weryfikacja przez pozwanego. Stwierdził, że część kosztów nie została przez powoda wskazana w/w kosztorysie z dnia 1.07.2010r, albowiem konieczność wykonania dalszych napraw została potwierdzona w późniejszym okresie o czym pozwany wiedział. W dalszej kolejności odniósł się do w/w szczegółowych zarzutów pozwanego.

Dalsza korespondencja stron stanowi wzajemną polemikę dotychczasowych twierdzeń i zarzutów oraz rozwinięcie uzasadnienia prawnego stanowisk oraz polemikę z ustaleniami kolejnych biegłych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zgodnie z oświadczeniami stron zasadnicze okoliczności faktyczne, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, są między stronami bezsporne.

Strony są przedsiębiorcami (**dowody:** odpis powoda z KRS (k. 8-11); odpis pozwanego z KRS (k. 53-63).

W dniu 23.11.2009r. strony zawarły umowę ubezpieczenia potwierdzoną polisą seria (...) w zakresie ubezpieczenia mienia (budynki i budowle) od ognia i innych żywiołów dla małych i średnich przedsiębiorców – warunki szczegółowe (dalej umowa) na okres jednego roku (okoliczność bezsporna k- 16)

Przedmiotem ubezpieczenia były budynki i budowle. Suma ubezpieczenia została wskazana na kwotę 4.000.000,00 zł i obejmowała pakiet rozszerzony w postaci ryzyk: powodzi, huraganu, deszczu nawalnego, pozostałych ryzyk)

Dowód: polisa k- 16, wniosek k-17-18).

Zgodnie z treścią par 2 pkt. 1 o.w.u. budowle to trwale związane z gruntem obiekty budowlane inne niż budynki wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiącymi całość techniczną i użytkową; natomiast budynki to obiekty budowlane trwale związane z gruntem, posiadające dach i fundamenty; oraz tymczasowe obiekty budowlane nie połączone trwale z gruntem (np. kioski, strzelnice, barakowozy). Ponadto zgodnie z par 5 pkt. 3 o.w.u. odpowiedzialnością pozwanego objęte są także szkody powstałe wskutek zanieczyszczenia lub skażenia ubezpieczonego mienia w wyniku zdarzeń objętych umową ubezpieczenia. W świetle par 19 o.w.u. w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający lub ubezpieczeniowy obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmieszenia jej rozmiarów. Natomiast jako wysokość szkody przyjmuje się dla budynków i budowli wartość kosztów odbudowy lub remontu potwierdzonych kosztorysem przedłożonym przez poszkodowanego, określonych zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych stosowanych w budownictwie – przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia budynku.

Zgodnie zaś z par 25 ust 1 zarówno ubezpieczony jak i pozwany mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny i wysokości szkody.

(Dowód: Ogólne Warunki Ubezpieczenia k. 64-72).

W dniu 5 czerwca 2010r na wskutek powodzi spowodowanej przez wyście z brzegów rzeki Wisłok doszło do zalania budynków należących do powoda

(okoliczność bezsporna).

W dniu 6.08.2010r pozwany wypłacił powodowi odszkodowanie w kwocie 203.192,97 zł, co było poprzedzone wnioskiem powoda w tym przedmiocie zawartym w piśmie z dnia 29.07.2010r (dowód: pismo powoda z dnia 6.08.2010r k- 19 i z dnia 29.07.2010r k- 20- okoliczność bezsporna)

W miesiącu listopadzie 2010r powód e- mailami zwracał się do pozwanego z informacjami dotyczącymi postępowania w zakresie likwidacji szkody i ustosunkowywał się do braku uwzględniania przez pozwanego niektórych z prac związanych z likwidacją powstałej szkody (dowód: e-mail k- 12)

Pismem z dnia 14.04.2011r powód zwrócił się do pozwanego o weryfikację przedstawionych z tymże pismem faktur i ostateczne rozliczenie zaistniałej szkody (**dowód:** pismo z dnia 14.04.2010r. k- 33).

Powód usuwając zaistniałą szkodę dokonał naprawy w zakresie instalacji elektrycznych zasilania i sterowania systemem nagrzewnic i destyfikacji hali produkcyjnej oraz rozdzielni elektrycznej głównej na zewnątrz hali i wewnątrz w części opakowań papierowych, albowiem urządzenia te znalazły się pod wodą i wymagały wymiany, zaś koszt powyższego zawiera nośniki cenotwórcze optymalne w swej wysokości okresu którego dotyczą (dowód: opinia biegłego P. S. k-176-183, 247-261, dokumentacja zdjęciowa k- 208-218, faktura VAT nr (...) k- 139, (...) k-140, nr (...) k- 24, faktura P. (...) k- 21,zestawienie kosztów k- 35-36).

Ponadto w związku z powstałą powodzią powód był zmuszony do wykonania i demontażu drzwi dwuskrzydłowych w kwocie 6.957,18 zł; oraz remontu części ścian hali i otworów bramy wjazdowej i bramy wewnętrznej w kwocie 14.242,82 zł; strona pozwana nie uwzględniła przy rozliczaniu tych prac nakładów na elementy stalowe bram montowane w ścianach tj. elementy związane z montażem bram (bez kosztu bram). Powód wykonał również niezbędne prace w łazienkach co wynosiło koszt w kwocie 24.435,85 zł, obejmujący materiały niezbędne do wykonania tych robót. Roboty te polegały na skuciu glazury ściennej, posadzki oraz rozbiórcie ścianek z cegły wraz z wywozem gruzu i zagruntowaniem podłoża, obudowie ścian i sufitów płytami k-g, wykonanie izolacji, posadzek cementowych, ścianek z płyt k-g, montaż drzwi oraz ułożenie płytek ceramicznych na ścianach i posadzkach wraz z malowaniem; a ponadto niezbędnym był wywóz namułu za kwotę 32.151,94 zł, jego usunięcie i osuszenie posadzki w kwocie 37.705,24 zł, skucie tynków cementowo-wapiennych, odgrzybianie, wykonanie nowych tynków oraz gruntowanie z malowaniem. Należało również wykonać chodnik wzdłuż budynku za ogólną kwotę 5.141,20 zł (dowód:

opinia biegłego D. L. k- 299-319,368-369,428-442, 468, zeznania powoda k- 414-416,faktura (...) - 22, faktura nr (...) k- 25,faktura (...) k- 41,faktura nr (...) k- 23, kosztorys k- 134-138, kosztorys pozwanej k- 76-119).

Powód w związku z zaistniałą powodzią był zmuszony do wykonania prac polegających na demontażu i montażu urządzeń grzewczych , zakupu materiałów za kwoty: 3.151,74 zł (k- 26-28), 4.531,94 zł (k- 29-31),12.320,20 zł (k- 32)i demontażu , naprawy instalacji c.o., grzejników i zaworów za kwotę 4.651,76 zł (k- 37), demontażu i montażu urządzeń grzewczych kotła i bojlera za kwotę 13.820,20 zł (k- 38) oraz remontu instalacji, biały montaż

w łazienkach na kwotę 6.034,91 zł (k- 39). Pozwany mimo , iż wskutek powodzi powstały szkody po stronie powoda w instalacjach wewnętrznych tj. instalacji wodociągowej i kanalizacji sanitarnej i instalacji c.o. w zakresie parteru oraz zaistniała potrzeba podłączenia całej armatury w części parteru nie odniósł się do nich w żaden sposób w toku postępowania dotyczącego likwidacji zaistniałej u powoda szkody powodziowej (dowód : opinia biegłego J. P.

k-336-340, kosztorys pozwanego k- 76-119,ekspertyza k- 34,zestawienie robót k- 36, zeznania powoda k- 414-416).

Ponadto wskutek powodzi uległa uszkodzeniu szatnia kontenerowa , której koszt naprawy wyniósł kwotę 47.000,00 zł, która uwzględnia ilość i jakość użytych do jej naprawy materiałów oraz nakład robocizny niezbędnej do tych prac

(dowód: opinia biegłego Z. W. k- 490- 493,502,507, zeznania powoda

k- 414-416, faktura VAT nr (...) k- 41).

Pismem z dnia 08 marca 2011r. (k- 14) pozwany w sposób szczegółowy odniósł się do konkretnych pozycji ,których nie uwzględnił w zakresie ustalania wysokości powstałej szkody.

W dniu 7 lipca 2011r powód wezwał pisemnie pozwanego (k- 42) do zapłaty kwoty 202.309,69 zł, albowiem w jego ocenie odszkodowanie ustalone przez pozwanego zostało rażąco zaniżone.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie powołanych powyżej dowodów z dokumentów, przy czym fakt ,iż podpisane pod dokumentami osoby złożyły literalnie oświadczenia jak w tych dokumentach nie był kwestionowany w toku sporu.

Ponadto Sąd dokonał również ustaleń w oparciu o dowód z przesłuchania strony powodowej. Zeznaniami tym Sąd dał wiarę w całości, bo co do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy są spójne, wzajemnie się uzupełniają z pozostałym materiałem dowodowym i dają pełny i logiczny obraz stanu faktycznego.

W ocenie Sądu na uwzględnienie w całości zasługują również dowody z opinii biegłych , albowiem opierają się one na fachowej wiedzy i doświadczeniu zawodowym biegłych ,zostały dokonane na podstawie wszystkich dowodów w sprawie ; są kompletne , wewnętrznie spójne i jednoznaczne w swych wnioskach.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Zasadnicze okoliczności faktyczne, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy były między stronami bezsporne. Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się de facto do ustalenia wartości w/w robót wykonanych przez powoda w świetle zapisów o.w.u.(stanowisko pozwanego na rozprawie w dniu 12.09.2012r k- 412v). Dokonując analizy spornej treści zapisów OWU Sąd miał na uwadze fakt, że postanowienia ogólnych warunków umów ubezpieczenia podlegają wykładni według reguł określonych w art. 65 § 2 k.c., a wykładnia taka nie może pomijać celu, w jakim umowa została zawarta, a także natury i funkcji zobowiązania(tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia14 lipca 2006 r., II CSK 60/06, LEX nr 450174).

Należy podkreślić, że umowa ubezpieczenia pełni funkcję ochronną i przy wykładni jej postanowień nie może tracić z pola widzenia tego jej zasadniczego celu. Poszukiwanie przez zakład ubezpieczeń per fas et nefas możliwości uchylecia się od świadczenia na rzecz ubezpieczonego jest nie tylko niezgodne

z celem ubezpieczenia, lecz także stanowi akt nielojalności i złej wiary, który nie zasługuje na ochronę prawną (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2006 r., V CSK 90/05, LEX nr 195430).

Ponadto należy podkreślić, że obowiązek współdziałania przy wykonywaniu zobowiązania obciąża zarówno dłużnika, jak i wierzyciela. Każdy z nich powinien baczyć na uzasadniony interes kontrahenta i nie czynić nic takiego co by wykonanie zobowiązania komplikowało, hamowało lub udaremniało. Ten negatywny obowiązek spoczywa na wierzycielu zawsze. Pozytywnego działania należy wymagać od wierzyciela jedynie w sytuacji, gdy wynika to z właściwości świadczenia lub umowy. Nie ulega zatem wątpliwości, że obecnie współdziałanie wierzyciela z dłużnikiem przy wykonaniu zobowiązania obowiązuje nie tylko w obrocie powszechnym, ale i gospodarczym (komentarz do art. 354 kc pod red. G. Bieniek, Warszawa 2008, str. 31). Dla oceny powinności wierzycielskiej odpowiednie są te same wskazówki, jakie dla dłużnika, zamieszczone w § 1 art. 354 kc tj. kryterium celu społeczno-gospodarczego, kryterium zasad współżycia społecznego, kryterium ustalonych zwyczajów oraz kryterium treści zobowiązania. Reguły panujące u powoda powinny być w szczególności jasne przy zawarciu z pozwanym umowy ubezpieczenia. Oba podmioty są bowiem profesjonalnymi podmiotami gospodarczymi.

Oceniając powyższe okoliczności należy podnieść, że pozwany nie sporządził

w niniejszej sprawie żadnego protokołu szkody (k- 348, 412v) ,zaś przedstawione przez niego dowody w postaci rysunków (k- 351-363) nie pozwalają w sposób jednoznaczny zweryfikować jakiego konkretnego obiektu dotyczą, kto dokonywał tych pomiarów , czy zostały one dokonane za wiedzą powoda i w jego obecności, a co za tym idzie nie można na ich podstawie ,że prace powoda polegające na wywozie namułu , czyszczenia z niego i osuszania ścian przed ich skuciem oraz odbudowa chodnika były mniejsze ,niż wskazał to powód w /w dowodach. W tym miejscu należy podnieść ,że obowiązki ubezpieczyciela reguluje m.in. ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej w jej art. 16 ust. 1 zgodnie z którym po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, zakład ubezpieczeń ma obowiązek podjąć postępowanie w zakresie ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia. W przedmiotowej sprawie pozwany w okresie bezpośrednio następującym po zgłoszeniu szkody nie wypełnił swojego obowiązku w takim zakresie , aby ustalenie rozmiaru i wysokości odszkodowania było rzetelne, pełne z uwzględnieniem wszystkich okoliczności tego konkretnego zdarzenia.

Zdaniem Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe w sposób nie budzący wątpliwości wykazało, iż wskazane powyżej prace były niezbędne przy likwidacji powstałej szkody, a ich wartość została zweryfikowana pod kątem par.23 ust 8 o.w.u , który stanowi ,że koszty odbudowy , remontu, naprawy , wytworzenia i ceny nabycia , o których mowa w poprzednich ustępach odnoszą się do cen z dnia szkody i nie obejmują podatku VAT , o ile poszkodowany posiada możliwość odliczenia tego podatku zgodnie z obowiązującymi przepisami (k- 71). Jak wynika z powyższych ustaleń , nie podważonych przez stronę pozwaną część robót , które były niezbędne i ich konieczność była ściśle związana z zaistniałą szkodą nie została przez pozwanego uwzględniona w kwocie przyznanego powodowi odszkodowania , choć powód te prace wykonał.

Należy również podnieść ,że w niniejszej sprawie nie będzie miał zastosowanie przepis par 24 pkt. 5 o.w.u , który stanowi ,że jeżeli odbudowa . remont , naprawa lub wymiana uszkodzonego mienia jest wykonywana przez ubezpieczającego we własnym zakresie , pozwany ustala odszkodowanie w wartości udokumentowanych materiałów i robocizny poniesionych w celu naprawy powiększonych o uzasadnione związkiem ze szkodą inne koszty w wysokości nie więcej niż 15 % kosztów naprawy i robocizny, gdyż jak wynika z zeznań powoda (k- 414v -415) oraz dowodów w postaci dokumentów wyżej wskazanych powód wykonał jedynie część prac wykonał samodzielnie . Pozwany nie zaoferował dowodu , który by pozwolił w sposób jednoznaczny ustalić jaki to był zakres prac i o jakiej wartości przez pryzmat par 24 pkt. 5 o.w.u.

Na koniec Sąd pragnie odnieść się do kwestii podatku VAT . Za przyjęte i utrwalone w orzecznictwie uznać należy stanowisko, że odszkodowanie za szkodę poniesioną przez podatnika VAT na skutek zniszczenia rzeczy nie

obejmuje podatku VAT w zakresie, w jakim poszkodowany podatnik mógł obniżyć należny podatek o kwotę podatku VAT naliczonego przy nabyciu towarów i usług w celu naprawienia szkody (por. uchwała SN z dnia 22.04.1997 r. sygn. akt III CZP 14/97, uchwała SN z dnia 16.10.1998 r. sygn. akt III CZP 42/98, uchwała z dnia 15.11.2001 r. sygn. akt III CZP 68/01 i z dnia 17.05.2007 r. , sygn. akt III CZP 150/06 oraz wyrok SN z dnia 7.08.2003 r. , sygn. akt IV CKN 387/01 a contrario wyrok SN z dnia 20.02.2002 r. sygn. akt V CKN 908/00). Możliwość obniżenia podatku jest prawem podatnika i zależy od dopełnienia przez niego warunków, które określają przepisy od towarów i usług. Strona pozwana oprócz podniesienia tego zarzutu (k- 454-455) nie wskazała ,że powód z tej możliwości skorzystał lub może skorzystać.

Z tych też względów Sąd uwzględnił żądanie pozwu w całości po myśli art. 805 kc; orzeczenie o odsetkach znajduje uzasadnienie w art. 481 kc .

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1 kpc oraz § 6 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002, Nr 163, poz. 1349). Na zasądzoną kwotę składają się: kwota 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Zarządzenie:

- 1.Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. pozwanego,
- 2.K.. 14 dni.